

**Protokół z posiedzenia
Rady Narodowego Centrum Nauki
4 listopada 2021 r.**

Miejsce posiedzenia:

Narodowe Centrum Nauki w Krakowie.

Uczestnicy spotkania:

Członkowie Rady Narodowego Centrum Nauki:

- 1) prof. dr hab. Krystyna Bartol, Przewodnicząca Komisji Rady NCN Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (K-1);
- 2) prof. dr hab. Wojciech Dajczak;
- 3) prof. dr hab. Stefan Dziembowski;
- 4) dr hab. inż. Krzysztof Fic;
- 5) prof. dr hab. n. med. Jakub Fichna, Przewodniczący Komisji Rady NCN Nauk o Życiu (K-3);
- 6) dr hab. Joanna Golińska-Pilarek;
- 7) prof. dr hab. Robert Hasterok;
- 8) prof. dr hab. inż. Monika Kaczmarek;
- 9) prof. dr hab. Grzegorz Karch, Przewodniczący Komisji Rady NCN Nauk Ścisłych i Technicznych (K-2);
- 10) prof. dr hab. inż. Barbara Klajnert-Maculewicz;
- 11) prof. dr hab. Jacek Kuźnicki, Przewodniczący Rady NCN;
- 12) prof. dr hab. Jerzy Łuczka;
- 13) prof. dr hab. Dariusz Markowski;
- 14) prof. dr hab. Piotr Migoń;
- 15) prof. dr hab. Justyna Olko;
- 16) prof. dr hab. Marek Samoć;
- 17) prof. dr hab. Andrzej Sobczak;
- 18) prof. dr hab. Tomasz Szapiro;
- 19) prof. dr hab. n. med. Anetta Undas;
- 20) dr. hab. Joanna Wolszczak-Derlacz;
- 21) prof. dr hab. Tomasz Zaleśkiewicz;
- 22) prof. dr hab. inż. Teresa Zielińska.

Dyrekcja NCN:

- 1) prof. dr hab. Zbigniew Błocki Dyrektor NCN;

Koordynatorzy Dyscyplin NCN:

- 2) dr Marta Buchalska;
- 3) dr Anita Bielańska;
- 4) dr inż. Anna Fiust;
- 5) dr inż. Klaudyna Śpiewak;
- 6) dr inż. Aleksandra Friedl;
- 7) dr Monika Pobiega;
- 8) dr Mateusz Sobczyk;
- 9) dr Jadwiga Spyrka;
- 10) dr inż. Tomasz Szumelda;
- 11) dr inż. Ewelina Szymańska-Skolimowska;
- 12) dr Anna Wieczorek;
- 13) dr Anna Wiktor;
- 14) dr Monika Góral-Kurbiel;
- 15) dr Anna Koteja-Kunecka;
- 16) dr Katarzyna Jarecka-Stępień;
- 17) dr Katarzyna Bester-Ostrowska;

Pracownicy NCN:

- 18) Maciej Wais, Główny Księgowy NCN;
- 19) Katarzyna Kocot, Kierownik DFK NCN;
- 20) Anna Marszałek, Koordynator ZWE, NCN;
- 21) dr Aneta Pazik-Aybar, Główny specjalista ds. Otwartej Nauki NCN;
- 22) Anna Korzekwa-Józefowicz, Ekspert ds. Nauki i Promocji NCN;
- 23) mec. Jakub Michaluk, Koordynator ZRP NCN;
- 24) dr inż. Agnieszka Dobrowolska, Kierownik DRP NCN;
- 25) dr Anna Strzebońska, Kierownik ZAE NCN;
- 26) Iwona Dąbrowska, Kierownik DSO NCN;
- 27) Dominika Lewkiewicz, Kierownik ZKA NCN;
- 28) Teresa Żanowska, Kierownik DBNiRN NCN;
- 29) Agnieszka Jewuła, DBNiRN NCN;
- 30) Magdalena Duer-Wójcik, Koordynator ZIP NCN;
- 31) Justyna Woźniakowska, Kierownik DWM NCN;
- 32) Katarzyna Sadowska-Likos, Kierownik DOW NCN;
- 33) Magdalena Borska, Kierownik KR NCN;
- 34) Dr Magdalena Godowska, DWM NCN;
- 35) Anna Kotarba, DWM NCN;
- 36) Magdalena Dobrzańska-Bzowska, DWM NCN;
- 37) Alicja Dyląg, DWM NCN;
- 38) Tomasz Król, Koordynator ZTI NCN;
- 39) dr Weronika Bieniasz, Kierownik ZESOW NCN;
- 40) Joanna Blitek, KR NCN;
- 41) Jolanta Lisowska, KR NCN;
- 42) Grzegorz Gilewski, KR NCN.

Program posiedzenia:

1. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Rady NCN.
2. Informacja kwartalna Narodowego Centrum Nauki o zakresie wykonanych zadań i wydatkowanych na ten cel środkach przedstawiona przez prof. Zbigniewa Błockiego Dyrektora NCN.
3. Opinia dotycząca projektu Planu finansowego NCN na rok 2022.
4. Omówienie harmonogramu konkursów Narodowego Centrum Nauki na rok 2022.
5. Ocena raportów końcowych z realizacji projektów badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki.
6. Przyjęcie zmian w warunkach przeprowadzania konkursu SONATINA na projekty badawcze.
7. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu OPUS 20 pod kątem wniosków na finansowanie projektów badawczych planowanych do realizacji we współpracy z zagranicznymi zespołami naukowymi w ramach współpracy Lead Agency Procedure (LAP).
8. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu SHENG 2 na polsko-chińskie projekty badawcze przeprowadzanego przez Narodowe Centrum Nauki wspólnie z chińską agencją National Natural Science Foundation of China (NSFC).
9. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu BEETHOVEN CLASSIC 4 na polsko-niemieckie projekty badawcze w zakresie nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce przeprowadzanego przez Narodowe Centrum Nauki wspólnie z niemiecką agencją Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG).
10. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu CEUS-UNISONO na projekty badawcze realizowane we współpracy dwu- lub trójstronnej przez zespoły naukowe z Polski, Austrii, Czech i Słowenii.
11. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu JPND Call 2021 na międzynarodowe projekty badawcze w zakresie chorób neurodegeneracyjnych przeprowadzonego w ramach sieci Joint Programming Initiative in Neurodegenerative Diseases (JPND).
12. Ustalenie wysokości środków finansowych przeznaczonych na projekty badawcze planowane do realizacji przez polskie zespoły naukowe w konkursie JPND Call 2022 w zakresie chorób neurodegeneracyjnych organizowanym w ramach sieci Joint Programming Initiative in Neurodegenerative Diseases (JPND).
13. Zwiększenie środków finansowych na projekty badawcze planowane do realizacji przez polskie zespoły naukowe w konkursie BiodivERsA i Water JPI Call 2020 „BiodivRestore” na międzynarodowe projekty badawcze dotyczące bioróżnorodności oraz ochrony i odbudowy zdegradowanych ekosystemów, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk wodnych.

14. Przedstawienie propozycji zmian w warunkach przeprowadzania konkursu MINIATURA na działania naukowe.
15. Zaakceptowanie zmian w treści wytycznych dla wnioskodawców do uzupełnienia formularza dotyczącego kwestii etycznych w projekcie badawczym składanym we wniosku w konkursach NCN wynikających z uwzględnienia zapisów dokumentu *Global Code of Conduct*.
16. Dyskusja dotycząca propozycji powoływania specjalnego Zespołu Ekspertów do oceny kwestii etycznych we wnioskach składanych w konkursach Narodowego Centrum Nauki.
17. Dyskusja na temat polityki Narodowego Centrum Nauki dotyczącej otwartego dostępu do publikacji w związku z artykułem pt. „*The gap between Plan S requirements and grantees' publication practices*” (Przemysław Korytowski, Emanuel Kulczycki).
18. Dyskusja dotycząca propozycji zmian w Regulaminie Nagrody NCN.
19. Omówienie założeń organizacji wyjazdowego posiedzenia Rady NCN w styczniu 2022 r.
20. Sprawy wniesione i komunikaty.
21. Prezentacja możliwości korzystania z bazy ekspertów Narodowego Centrum Nauki pn. RADAR.

Prof. Jacek Kuźnicki Przewodniczący Rady NCN przywitał uczestników posiedzenia Rady NCN, następnie przedstawił plan spotkania.

Ad. 1. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Rady NCN.

Członkowie Rady NCN przyjęli treść protokołu z poprzedniego posiedzenia Rady NCN.

Ad. 2. Informacja kwartalna Narodowego Centrum Nauki o zakresie wykonanych zadań i wydatkowanych na ten cel środkach przedstawiona przez prof. Zbigniewa Błockiego Dyrektora NCN.

Prof. Zbigniew Błocki Dyrektor NCN przedstawił informację kwartalną o zakresie wykonanych przez NCN zadań i wydatkowanych na ten cel środkach w okresie od 1 lipca do 30 września 2021 r. (w załączeniu). Poinformował, że w omawianym okresie ogłoszono konkursy: PRELUDIUM BIS 3, OPUS 22 + LAP/WEAVE, SONATA 17, POLONEZ BIS 1, a w ramach współpracy z NCBiR konkurs ARTIQ. Rozstrzygnięto również konkursy: SONATINA 5, CHIST-ERA Call 2020 oraz międzynarodowy konkurs wielostronny Forest Value Call 2021. Przekazał, że w konkursie SONATINA 5 do finansowania zakwalifikowano 52 wnioski na łączną kwotę 33,8 mln zł, w konkursie CHIST-ERA Call 2020 do finansowania po stronie polskiej zakwalifikowano 3 wnioski na łączną kwotę 2,07 mln zł, natomiast w konkursie Forest Value Call 2021 do finansowania po stronie polskiej zakwalifikowano 2 wnioski na łączną kwotę 1,93 mln zł. Przekazał także, że w omawianym okresie zakończył się nabór wniosków w konkursach: MAESTRO 13, SONATA BIS 11 oraz MINIATURA 5. W konkursie MAESTRO 13 złożono 73 wnioski, w konkursie SONATA BIS 11 złożono 382 wnioski, natomiast w konkursie MINIATURA 5 złożono 1 898 wniosków z czego do końca III kwartału do finansowania zakwalifikowano 135 wniosków. Poinformował, że zakończono również nabór wniosków w konkursach organizowanych w ramach współpracy międzynarodowej tj. JPIAMR-ACTION, QuantERA II, EN-UTC Call 2021, T-AP RRR Call 2021. Przekazał, że po stronie polskiej w konkursie JPIAMR-ACTION złożono 7 wniosków, w konkursie QuantERA II 23 wnioski, w konkursie EN-UTC Call 2021 14 wniosków, w konkursie T-AP RRR Call 2021 42 wnioski. W konkursie organizowanym w ramach współpracy z NAWA tj. „Profesura Gościnna NAWA 2020” do finansowania zakwalifikowano jeden komponent badawczy na kwotę 211 tys. zł. W kwestii nadzoru nad realizacją badań naukowych poinformował, że w omawianym okresie rozliczono 85 raportów końcowych z realizacji grantów NCN. Zwrócił uwagę na pojawiające się prośby o przedłużenie realizacji grantów realizowanych w ramach konkursu SZYBKA ŚCIEŻKA DOSTĘPU DO FUNDUSZY NA BADANIA NAD COVID-19 i poinformował, że każda decyzja w tej sprawie jest rozpatrywana indywidualnie. W zakresie kontroli i audytu przekazał, że zakończono pięć kontroli planowych wynikających z rocznego planu kontroli na rok 2021, w trzecim kwartale rozpoczęto dwa audyty wewnętrzne dotyczące zamówień publicznych oraz obsługi projektów. Poinformował także, że Izba Administracji Skarbowej w Krakowie (IAS) przeprowadziła audyt zewnętrzny dotyczący kosztów zarządzania u Operatorów Programów w ramach Mechanizmów Finansowych na lata 2014-2021 (fundusze norweskie). Wstępne informacje przekazane przez IAS wskazują na brak zastrzeżeń w sposobie realizacji programu po stronie NCN. Przypomniął, że w minionym okresie miała miejsce ceremonia 10-lecia NCN. Zwrócił także uwagę na szeroką działalność informacyjno-promocyjną NCN.

Ad. 3. Opinia dotycząca projektu Planu finansowego NCN na rok 2022.

Maciej Wais Główny Księgowy NCN zwrócił się z prośbą do Rady NCN o zaopiniowanie projektu Planu finansowego NCN na rok 2022 w układzie tradycyjnym oraz w układzie zadaniowym na rok 2022 oraz na 2 kolejne lata. Wskazał, że projekt *Planu NCN na rok 2022* jest zgodny z projektem ustawy budżetowej na rok 2022 z dnia 28 września 2021 r. Zwrócił uwagę, że do momentu uchwalenia ustawy budżetowej opiniowany przez Radę plan pozostaje aktualny. Przekazał, że główne źródło finansowania Centrum to dotacja budżetowa w wysokości ok. 1,435 mld zł, co stanowi wzrost o 9,5% w stosunku do roku bieżącego, z uwzględnieniem wszystkich zwiększeń budżetu NCN w ciągu roku. Dodatkowe źródła finansowania w wysokości ok. 177 mln zł, którymi NCN będzie dysponować to fundusze uzyskane z programów międzynarodowych tj. HORYZONT 2020, Fundusze Norweskie, DIOSCURI, a także środki z obligacji Skarbu Państwa. Zaznaczył, że w sumie budżet NCN w 2022 roku będzie wynosił ok. 1,6 mld zł, co stanowi wzrost o 18% w stosunku do roku bieżącego. Zaznaczył, że widać wyraźny wzrost kosztów m.in. usług obcych związane z inflacją, co było już korygowane w bieżącym roku w planie NCN i co znalazło również odzwierciedlenie w projekcie planu finansowego na rok 2022.

Rada NCN w drodze głosowania (21 głosów „za”) pozytywnie zaopiniowała projektu Planu finansowego NCN na rok 2022, przyjmując uchwałę nr 104/2021 w tej sprawie (w załączeniu).

Prof. Tomasz Szapiro zwrócił się z prośbą do dyrekcji NCN, aby rozważyć wprowadzenie procedury opiniowania Planu finansowego NCN przez zespół powołany z członków Rady, tak jak ma to miejsce w przypadku opiniowania przez Radę sprawozdań NCN. Takie rozwiązanie mogłoby rozszerzyć wiedzę Rady na kwestię oceny działalności instytucji, nie tylko w kontekście porównywania sprawozdań z różnych lat działalności, ale także w odniesieniu do planu finansowego na poszczególne lata. Zwrócił uwagę na to, że plan finansowy w układzie zadaniowym, wymaga bardziej szczegółowej analizy i omówienia tak, aby był lepiej zrozumiany przez Radę.

W toku dyskusji, **członkowie Rady NCN** wyrazili wstępne poparcie dla takiej propozycji, jednakże dalsze ustalenia w tym zakresie będą podjęte w konsultacji z głównym księgowym i dyrekcją NCN.

Ad. 4. Omówienie harmonogramu konkursów Narodowego Centrum Nauki na rok 2022.

Dr Tomasz Szumelda Koordynator Dyscyplin ST w imieniu dyrekcji NCN zaprezentował propozycję harmonogramu ogłaszania konkursów NCN w 2022 r. (w załączeniu). Poinformował, że zatwierdzony harmonogram jest tradycyjnie publikowany na stronie NCN, a na jego podstawie jest tworzony Plan działalności NCN na 2022 r. Przypomniał, że w 2022 r. trwać będzie nabór ciągły wniosków w konkursie WEAVE-UNISONO na projekty dwu- i trójstronne, realizowane w ramach współpracy z partnerami z innych krajów europejskich, w terminach wynikających z harmonogramów obowiązujących w agencjach wiodących. Wskazał, że w marcu 2022 r. zaplanowano ogłoszenie konkursów: OPUS 23, PRELUDIUM 21, POLONEZ BIS 2, w czerwcu 2022 r.: SONATA BIS 12, MAESTRO 14, we wrześniu 2022 r.: OPUS 24 + LAP/Weave PRELUDIUM BIS 4, SONATA 18, POLONEZ BIS 3, natomiast w grudniu 2022 r.: SONATINA 7 oraz SHENG 3. Zwrócił uwagę, że planowany konkurs OPUS 24 będzie otwarty dla wszystkich naukowców na realizację projektów badawczych, również we współpracy międzynarodowej, które będą oceniane w NCN jako agencji wiodącej. Przekazał, że w konkursie PRELUDIUM BIS 4, ze względu na przyjęty jednoetapowy proces oceny wniosków, ogłoszenie wyników zaplanowano na maj 2023 r. W przypadku konkursu MINIATURA 6 zaproponowano przeprowadzenie naboru ciągłego od 1 lutego do 31 lipca 2022 r. Przekazał, że w harmonogramie nie zostały ujęte konkursy wielostronne ogłaszane przez międzynarodowe sieci agencji finansujących badania naukowe, których NCN jest członkiem, ponieważ ogłoszenia o tych konkursach oraz ich zapowiedzi umieszczane są na stronie internetowej NCN w trakcie całego roku, zgodnie z decyzjami podejmowanymi przez uczestniczące w konkursach agencje.

Rada NCN zaakceptowała przedstawiony projekt harmonogramu ogłaszania konkursów NCN w 2022 r.

Ad. 5. Ocena raportów końcowych z realizacji projektów badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki.

Prof. Krystyna Bartol Przewodnicząca Komisji K-1 poinformowała, że członkowie Komisji K-1 ocenili raporty końcowe z realizacji grantów NCN w grupie nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce,

rekomendując uznanie projektów za wykonane zgodnie z umową. Natomiast w jednym przypadku Komisja uznała umowę za wykonaną ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i koniecznością zwrotu części środków.

Prof. Grzegorz Karch Przewodniczący Komisji K-2 poinformował, że członkowie Komisji K-2 ocenili raporty końcowe z realizacji grantów NCN w grupie nauk ścisłych i technicznych, rekomendując uznanie projektów za wykonane zgodnie z umową. Natomiast w jednym przypadku Komisja uznała umowę za wykonaną ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i koniecznością zwrotu części środków.

Prof. Jakub Fichna Przewodniczący Komisji K-3 poinformował, że członkowie Komisji K-3 ocenili raporty końcowe z realizacji grantów NCN w grupie nauk o życiu, rekomendując uznanie wszystkich projektów za wykonane zgodnie z umową.

Rada NCN zaakceptowała przedstawione informacje na temat oceny raportów końcowych z realizacji grantów NCN wraz z wykazem ocenionych raportów, przyjmując w drodze głosowania (22 głosy „za”) uchwałę nr 105/2021 w tej sprawie (w załączeniu).

Ad. 6. Przyjęcie zmian w warunkach przeprowadzania konkursu SONATINA na projekty badawcze.

Prof. Joanna Golińska-Pilarek Przewodnicząca Komisji Rady NCN ds. Regulaminów i Procedur poinformowała, że Komisja nie otrzymała sygnałów na temat konieczności wprowadzenia dodatkowych zmian w warunkach przeprowadzania konkursu SONATINA ponad te, które były zaprezentowane podczas październikowego posiedzenia Rady. Przypomniała, że zmiany mają głównie charakter redakcyjny, w związku z tym zwróciła się do Rady z prośbą o akceptację i przyjęcie w tej sprawie uchwały. Jednocześnie zaznaczyła, że założenia konkursu pozostają bez zmian, konkurs nadal skierowany jest do osób, które uzyskały stopień doktora w okresie ostatnich 3 lat. Dzięki grantowi SONATINA młodzi badacze uzyskują możliwość zatrudnienia na pełen etat oraz zdobycia wiedzy i doświadczenia podczas realizacji staży w wysokiej jakości zagranicznych ośrodkach naukowych.

Rada NCN w drodze głosowania (21 głosów „za”, 1 głos „wstrzymujący”) zaakceptowała zmiany w warunkach przeprowadzania konkursu SONATINA, przyjmując uchwałę nr 106/2021 w tej sprawie (w załączeniu).

Ad. 7. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu OPUS 20 pod kątem wniosków na finansowanie projektów badawczych planowanych do realizacji we współpracy z zagranicznymi zespołami naukowymi w ramach współpracy Lead Agency Procedure (LAP).

Dr Ewelina Szymańska-Skolimowska Koordynator Dyscyplin ST przypominała, że w ramach konkursu OPUS 20 wprowadzono możliwość realizacji projektów badawczych w ramach współpracy Lead Agency Procedure (LAP) z zagranicznymi zespołami badawczymi z Austrii, Czech, Słowenii, Niemiec lub Szwajcarii, gdzie NCN będzie pełnił rolę agencji wiodącej. Przekazała, że w ramach procedury LAP wnioski o finansowanie projektów angażujących co najmniej dwie grupy badawcze z różnych krajów w celu realizacji wspólnych badań, są oceniane tylko w jednej instytucji tzw. agencji wiodącej, właściwej dla jednego z zaangażowanych w dany projekt zespołów. Środki finansowe dla polskich zespołów badawczych przyznawane są na realizację tylko tych projektów, w przypadku których finansowanie zostało przyznane przez instytucje partnerskie również pozostałym zagranicznym zespołom badawczym. Przekazała, że w ramach konkursu OPUS 20 złożono 227 wniosków na finansowanie projektów badawczych w ramach procedury LAP, wnioski te podlegały ocenie formalnej i merytorycznej. Po zakończeniu oceny merytorycznej, NCN przekazał instytucjom partnerskim informację o wyniku oceny wraz z listą projektów badawczych rekomendowanych do finansowania celem zatwierdzenia tych rekomendacji. W wyniku przeprowadzanej oceny merytorycznej Zespoły Ekspertów NCN zarekomendowały do finansowania łącznie 78 wniosków, natomiast finansowanie, po decyzji agencji partnerskich, uzyskało 60 wniosków. Wskaźnik sukcesu w tym konkursie wyniósł 26,4%.

Prof. Zbigniew Błocki Dyrektor NCN na pytanie dotyczące przesłanek odrzucenia przez zagraniczne agencje grantowe 18 wniosków zarekomendowanych przez NCN wskazał, że problem odrzucenia wynika z przyjętego przez niektóre agencje np. DFG, FWF sposobu zatwierdzania wniosków. W modelu tym zarekomendowane wnioski poddawane są raz jeszcze procesowi analizy merytorycznej, w związku z tym zdarzają się sytuacje odrzucenia wniosków zarekomendowanych do finansowania przez agencję wiodącą. Trwają dyskusje nad usprawnieniem procesu rekomendowania i zatwierdzania wniosków, aby podobne problemy nie miały miejsca w przyszłych edycjach konkursów LAP.

Justyna Woźniakowska Kierownik Działu Współpracy Międzynarodowej NCN wskazała, że mechanizm ten nie jest wymierzony przeciwko procesowi oceny wniosków w NCN, jest to problem również innych agencji realizujących projekty w procedurze LAP i współpracujących z agencjami, które przyjęły opisany przez Dyrektora NCN model zatwierdzania wniosków.

Ad. 8. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu SHENG 2 na polsko-chińskie projekty badawcze przeprowadzanego przez Narodowe Centrum Nauki wspólnie z chińską agencją National Natural Science Foundation of China (NSFC).

Dr Marta Buchalska Koordynator Dyscyplin ST przypomniała, że konkurs SHENG 2 na polsko-chińskie projekty badawcze jest organizowany przez Narodowe Centrum Nauki z chińską agencją National Natural Science Foundation of China (NSFC) zgodnie z procedurą oceny równoległej. Oznacza to, że obie agencje przeprowadzają równoległą ocenę formalną i merytoryczną wniosków, a finansowanie otrzymują tylko te projekty, które uzyskają rekomendację NCN i NSFC. Poinformowała, że do konkursu zostały złożone 203 wnioski, z czego 4 w HS, 66 w NZ oraz 133 w ST. W wyniku oceny merytorycznej do finansowania zakwalifikowano łącznie 18 wniosków.

Prof. Zbigniew Błocki Dyrektor NCN przypomniał, że podczas wrześniowego posiedzenia Rady dyskutowano problem wskazany przez Dyrektora Instytutu Genetyki Człowieka PAN wyrażony stanowiskiem Komitetu Genetyki i Patologii Molekularnej PAN w sprawie testów genetycznych i badań genomowych zlecanych za granicą, w którym zwrócono uwagę na niepokojące doniesienia o nadużyciach danych genomowych przez dalekowschodnie firmy biotechnologiczne, wykonujące komercyjne testy genetyczne wprost dla odbiorcy oraz badania genomowe. Przekazał, że w związku z tym zdecydowano się dokonać analizy tematyki wniosków złożonych w ramach konkursu SHENG 2 i do dodatkowej oceny merytorycznej skierowano kilka projektów związanych tematycznie z genetyką człowieka. Wnioski te zostały ocenione pozytywnie i następnie utworzona została lista wniosków rekomendowanych do finansowania przez Zespoły Ekspertów NCN i przekazana do NSFC. Poinformował, że NCN planuje przekazanie do laureatów konkursu SHENG 2 pisma z rekomendacją zwrócenia szczególnej uwagi w zakresie przestrzegania kwestii etycznych w procesie realizacji projektów badawczych w ramach współpracy polsko-chińskiej.

Ad. 9. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu BEETHOVEN CLASSIC 4 na polsko-niemieckie projekty badawcze w zakresie nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce przeprowadzanego przez Narodowe Centrum Nauki wspólnie z niemiecką agencją Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG).

Justyna Woźniakowska Kierownik Działu Współpracy Międzynarodowej NCN przypomniała, że konkurs BEETHOVEN CLASSIC 4 na polsko-niemieckie projekty badawcze w zakresie nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce, przeprowadzany jest we współpracy NCN z niemiecką agencją Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) i opiera się na wspólnej ocenie merytorycznej wniosków przez Zespoły Ekspertów wybierane przez NCN i DFG oraz ekspertów zewnętrznych. Poinformowała, że do konkursu złożono 67 wniosków, a w wyniku oceny merytorycznej do finansowania zakwalifikowano 15 projektów. Zwróciła uwagę, że współpraca polsko-niemiecka zostaje włączona w program Weave opierający się na wielostronnej współpracy między instytucjami finansującymi badania naukowe, w oparciu o ocenę agencji wiodącej (LAP), w związku z tym była to ostatnia edycja konkursu BEETHOVEN CLASSIC. Wskazała, że łącznie we wszystkich edycjach konkursu BEETHOVEN finansowanie otrzymało 63 projekty badawcze z zakresu HS oraz 41 projektów z zakresu ST. Poinformowała, że w programie Weave, w ramach którego będzie można kontynuować realizację polsko-niemieckich projektów badawczych, dominującą formą jest współpraca dwustronna, ale istnieje dodatkowa możliwość włączenia trzeciego partnera.

Ad. 10. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu CEUS-UNISONO na projekty badawcze realizowane we współpracy dwu- lub trójstronnej przez zespoły naukowe z Polski, Austrii, Czech i Słowenii.

Dr Monika Góral-Kurbiel Koordynator Dyscyplin ST przypomniała, że konkursu CEUS-UNISONO to międzynarodowy konkurs mający na celu finansowanie projektów z zakresu badań podstawowych, we wszystkich dyscyplinach naukowych, planowanych do realizacji we współpracy dwu- lub trójstronnej przez zespoły badawcze z Polski, Austrii, Czech i Słowenii. Ocenę wniosków przeprowadzono w oparciu o procedurę

agencji wiodącej. Rolę agencji wiodącej w tym konkursie pełniły agencje z Austrii (FWF), Czech (GAČR) oraz Słowenii (ARRS). Poinformowała, że do konkursu CEUS-UNISONO złożono łącznie 78 wniosków, z czego: 14 wniosków w HS, 43 wnioski w ST oraz 21 wniosków w NZ. W wyniku przeprowadzonej oceny formalnej i merytorycznej do finansowania zakwalifikowano łącznie 15 projektów badawczych.

Ad. 11. Przekazanie informacji na temat wyników konkursu JPND Call 2021 na międzynarodowe projekty badawcze w zakresie chorób neurodegeneracyjnych przeprowadzonego w ramach sieci Joint Programming Initiative in Neurodegenerative Diseases (JPND).

Dr Jadwiga Spyrka Koordynator Dyscyplin ST przypomniała, że najważniejszym założeniem programu JPND jest inspirowanie międzynarodowych badań, które umożliwią wczesne wykrycie objawów chorób neurozwyrodnieniowych oraz pozwolą na opracowanie odpowiednich form terapii dla osób dotkniętych tymi chorobami. Międzynarodowe projekty realizowane są wspólnie przez zespoły badawcze pochodzące z co najmniej trzech krajów należących do sieci JPND. Poinformowała, że w konkursie JPND Call 2021 na międzynarodowe projekty badawcze w zakresie chorób neurodegeneracyjnych złożonych zostało 170 wniosków wspólnych, z czego 25 po stronie polskiej, w kolejnych 42 wnioskach pełnych, 7 wniosków dotyczyło badań realizowanych wspólnie z polskimi zespołami badawczymi. W wyniku oceny przeprowadzanej przez międzynarodowy Zespół Ekspertów ostatecznie do finansowania zakwalifikowano 14 projektów, w tym dwa po stronie polskiej.

Ad. 12. Ustalenie wysokości środków finansowych przeznaczonych na projekty badawcze planowane do realizacji przez polskie zespoły naukowe w konkursie JPND Call 2022 w zakresie chorób neurodegeneracyjnych organizowanym w ramach sieci Joint Programming Initiative in Neurodegenerative Diseases (JPND).

Dr Jadwiga Spyrka Koordynator Dyscyplin NZ przekazała, że w 2022 r. sieć JPND planuje ogłoszenie kolejnego konkursu na międzynarodowe projekty badawcze JPND Call 2022 w ramach obszaru tematycznego: Understanding the mechanisms of non-pharmacological intervention. Ogłoszenie konkursu zaplanowane jest na styczeń 2022 r., a jego rozstrzygnięcie na IV kwartał 2022 r. Poinformowała, że średni koszt prac badawczych polskich zespołów wyłonionych w poprzednich konkursach sieci JPND, w tym m.in. w konkursie, o którym wspominała we wcześniejszym punkcie planu obrad, wyniósł około 250 tys. EUR. W oparciu o te dane zaproponowała, aby wysokość środków finansowych przeznaczonych na finansowanie projektów badawczych realizowanych przez polskie zespoły naukowe w konkursie JPND Call 2022 wyniosła 500 tys. EUR.

Rada NCN w drodze głosowania (21 głosów „za”, 1 głos „wstrzymujący”) ustaliła wysokość środków finansowych w kwocie 500 tys. EUR z przeznaczeniem na projekty badawcze realizowane przez polskie zespoły naukowe w konkursie JPND Call 2022, przyjmując uchwałę nr 107/2021 w tej sprawie (w załączeniu).

Ad. 13. Zwiększenie środków finansowych na projekty badawcze planowane do realizacji przez polskie zespoły naukowe w konkursie BiodivERsA i Water JPI Call 2020 „BiodivRestore” na międzynarodowe projekty badawcze dotyczące bioróżnorodności oraz ochrony i odbudowy zdegradowanych ekosystemów, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk wodnych.

Dr Mateusz Sobczak Koordynator Dyscyplin NZ zwrócił się z prośbą do Rady o zwiększenie nakładów finansowych przeznaczonych na wspólny konkurs BiodivERsA i Water JPI pn. BiodivRestore. Wskazał, że Rada uchwałą nr 6/2020 z dnia 17 stycznia 2020 r. przeznaczyła na finansowanie projektów w ww. konkursie kwotę 500 tys. EUR. Poinformował, że konkurs BiodivRestore został ogłoszony w dniu 5 października 2020 r., a w konkursie złożono łącznie 174 wnioski, w tym 35 wniosków z udziałem polskich zespołów badawczych. Dobiegające końca prace nad ustalaniem międzynarodowej listy projektów rekomendowanych do finansowania pokazują, że polscy wnioskodawcy mają szansę na udział w 4 zwycięskich projektach. Łączny budżet polskich partnerów wyniesie wówczas 803 739 EUR. Następnie przekazał, że uzgodnienia Komitetu Sterującego konkursu BiodivRestore wskazują, że przy zwiększeniu krajowej alokacji NCN o 172 023 EUR, sfinansowane mogą zostać 4 projekty z udziałem polskich zespołów badawczych. Rzeczywiste dofinansowanie Komisji Europejskiej do polskich projektów wyniesie wówczas ok. 131 716 EUR.

Rada NCN w drodze głosowania (22 głosy „za”) zdecydowała zwiększyć o sugerowaną kwotę wysokość środków finansowych z przeznaczeniem na projekty badawcze realizowane przez polskie zespoły naukowe w konkursie BiodivRestore, przyjmując uchwałę nr 108/2021 w tej sprawie (w załączeniu).

Ad. 14. Przedstawienie propozycji zmian w warunkach przeprowadzania konkursu MINIATURA na działania naukowe.

Prof. Joanna Golińska-Pilarek Przewodnicząca Komisji Rady NCN ds. Regulaminów i Procedur przekazała, że Komisja prowadzi konsultacje w zakresie umożliwienia szpitalom prowadzącym działalność naukową składania wniosków w konkursie MINIATURA. W związku z tym, w warunkach konkursu proponuje wprowadzić zapis określający, że do konkursu mogą przystąpić podmioty z art. 27 ust. 1 pkt 7 ustawy o NCN, czyli jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną i siedzibę na terytorium RP, ze wskazaniem, że muszą to być podmioty należące do sektora finansów publicznych. Zwróciła uwagę, że w 1 i 2 edycji konkursu, szpitale były ujęte w gronie wnioskodawców jako jednostki naukowe, dopiero na skutek wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, nastąpiła zmiana definicji i statusu szpitali wykazywanego w systemie OSF. Przekazała, że Komisja rekomenduje również wprowadzenie do konkursu zasady, że osobą realizującą działanie naukowe nie może być osoba reprezentująca wnioskodawcę, a także rezygnację z jednego z warunków konkursu określającego, kiedy wniosek może być rekomendowany do finansowania. Komisja proponuje, aby usunąć warunek, w którym konieczne jest spełnienie wymogu, że wniosek mieści się w puli nie więcej niż 50% wniosków złożonych w danym miesiącu w ramach poszczególnych grup dyscyplin HS, ST, NZ. Utrzymanie tej zasady może doprowadzić do sytuacji, w której wnioski spełniające pozostałe trzy kryteria, czyli uzyskały ponad 70% pkt, otrzymały rekomendacje ekspertów, a także mieszczą się w puli dostępnych środków finansowych, nie będą mogły być finansowane. Następnie przekazała, że w związku z zaplanowanym terminem ogłoszenia konkursu przez NCN w lutym 2022 r. i zamknięciem zaboru wniosków w lipcu 2022 r., Komisja rekomenduje zmianę terminu rozstrzygnięcia konkursu i jego wydłużenie z 4 na 5 miesięcy. W zakresie katalogu kosztów niekwalifikowalnych poinformowała, że katalog zostanie uzupełniony o koszty opłat wydawniczych w przypadku publikacji objętych polityką otwartego dostępu, w treści jaka funkcjonuje w konkursach na projekty badawcze.

W toku prowadzonej dyskusji **członkowie Rady NCN** zgodzili się z ponownym włączeniem szpitali do katalogu wnioskodawców konkursu wskazując, że liczba takich szpitali nie jest duża, a współpracuje z nimi wiele uczelni. Wyrażono obawę o szpitale, które nie posiadają pionów naukowych, w których osoba realizująca działanie naukowe zostanie pozostawiona sama sobie bez wsparcia i nadzoru – wyrażono opinię, że system oceny eksperckiej NCN powinien w takiej sytuacji właściwie zareagować, wskazując adekwatną ocenę w kryterium możliwości wykonania takiego działania naukowego. Ustalono, że uchwała w tej sprawie powinna zostać przyjęta w trybie obiegowym, aby wszyscy członkowie Rady mieli jeszcze czas na zapoznanie się z treścią dokumentów.

Ad. 15. Zaakceptowanie zmian w treści wytycznych dla wnioskodawców do uzupełnienia formularza dotyczącego kwestii etycznych w projekcie badawczym składanym we wniosku w konkursach NCN wynikających z uwzględnienia zapisów dokumentu *Global Code of Conduct*.

Dr Monika Pobiega Koordynator Dyscyplin NZ poinformowała, że zaproponowane zmiany w treści *Wytycznych dla wnioskodawców do uzupełnienia formularza dotyczącego kwestii etycznych w projekcie badawczym* składanym we wniosku w konkursach NCN wynikają z uwzględnienia zapisów dokumentu *Global Code of Conduct*, który był przedstawiony przez prof. Justynę Olko podczas posiedzenia Rady w październiku br. oraz wytyczne Protokołu z Nagoi i Konwencji o różnorodności biologicznej. Przypomniała, że propozycje zmian związane są z zaleceniami co do prowadzenia badań naukowych w krajach o niskim i średnim dochodzie. Zaprezentowała wszystkie zmiany, które zostały uwzględnione w dokumencie. Poinformowała, że dokument został uzupełniony o szereg dodatkowych pytań, np.: czy zaplanowane działania są akceptowalne pod względem zasad etyki badań obowiązujących w tych krajach?, czy mogą prowadzić do stygmatyzacji, inkryminacji, dyskryminacji lub innego naruszenia dóbr osobistych uczestników badania?/do naruszenia interesu lokalnej społeczności?, czy zaplanowano działania mające na celu ochronę dóbr osobistych uczestników badania lub lokalnej społeczności?, czy prowadzący badania podejmą wszelkie możliwe starania, by nie narażać uczestników badania (w tym zwłaszcza społeczności o ograniczonym dostępie do służby zdrowia i świadczeń medycznych) na zagrożenie wynikające z sytuacji pandemii, epidemii i innych zagrożeń dla zdrowia publicznego? Wskazała, że zaproponowane zmiany nie wymagają wprowadzenia korekty samego

formularza dotyczącego kwestii etycznych w projekcie badawczym, który wnioskodawca wypełnia w systemie OSF.

Prof. Justyna Olko, Prof. Tomasz Zaleśkiewicz zwrócili uwagę, że podczas dyskusji nad zmianami, zależało im także na zabezpieczeniu interesów lokalnych grup badawczych zaangażowanych w przygotowanie projektu, a które są poza strukturami akademickimi. Dlatego też pojawiły się dodatkowe pytania: czy lokalne grupy badawcze, uczestnicy oraz interesariusze badań zostali zaangażowani w przygotowanie projektu i, jeśli jest to uzasadnione, w opracowanie publikacji raportujących jego wyniki na zasadzie współautorstwa? czy zaplanowane badania będą realizowane we współpracy z lokalnymi grupami badawczymi?, czy lokalni współpracownicy i eksperci będą zaangażowani w analizę wyników badań oraz w ich opublikowanie na zasadzie współautorstwa?

Ad. 16. Dyskusja dotycząca propozycji powoływania specjalnego Zespołu Ekspertów do oceny kwestii etycznych we wnioskach składanych w konkursach Narodowego Centrum Nauki.

Dr Monika Pobiega Koordynator Dyscyplin NZ przedstawiła propozycję Koordynatorów Dyscyplin polegającą na powołaniu niezależnego Zespołu Ekspertów do oceny kwestii etycznych planowanych w projektach badań, którego kadencja trwałaby np. 2 lata. Wskazała, że powołanie niezależnego zespołu pozwoliłoby na podniesienie oceny kwestii etycznych na wyższy poziom merytoryczny w szczególności w zakresie znajomości prawa obowiązującego na terenie RP, dyrektyw UE, a także procesów występowania o właściwe zgody, opinie, zezwolenia lub pozwolenia właściwych organów/komisji, co znacznie odciążałoby międzynarodowe Zespoły Ekspertów oceniające wnioski w poszczególnych dyscyplinach lub grupach dyscyplin jak również ekspertów zewnętrznych oceniających wnioski na II etapie. W zakresie organizacji pracy takiego zespołu przekazała, że zespół w swojej ocenie zawierałby wskazówki/wytyczne dla badacza, czy kwestie etyczne, które uwzględnił w projekcie są wystarczające czy powinien wziąć również inne względy pod uwagę itp. Wskazała, że taki model oceny stosowany jest w grantach międzynarodowych, w których NCN bierze udział, np. JPI AML, dodatkowo powołanie niezależnego Zespołu do oceny kwestii etycznych zostanie przeprowadzone po raz pierwszy przez NCN podczas oceny wniosków składanych w konkursie POLONEZ BIS, a pierwsze posiedzenie takiego zespołu zaplanowano w marcu 2022 r.

Prof. Joanna Golińska-Pilarek Przewodnicząca Komisji Rady NCN ds. Regulaminów i Procedur wskazała, że dyskusja w zakresie powoływania niezależnego zespołu do oceny kwestii etycznych została już wstępnie przeprowadzona w ramach prac Komisji w kontekście uproszczenia formularzy oceny wniosków w konkursach NCN. Zespół Ekspertów podczas oceny projektu nadal miałby wgląd do opisów kwestii etycznych planowanych badań, jednak nie byłby zobligowany do ich oceny, a tym zająłby się niezależny zespół ds. oceny kwestii etycznych. Zaznaczyła, że rozwiązanie zaproponowane przez Koordynatorów Dyscyplin niesie potrzebę zmiany procedury powoływania przez Radę Zespołów Ekspertów do oceny wniosków, jak również zwiększenie kosztów po stronie NCN z tytułu przeprowadzenia dodatkowej oceny wniosków. W związku z tym zwróciła się z prośbą do biura NCN o oszacowanie kosztów związanych z pracą takiego zespołu. Poinformowała, że Komisja rozpocznie analizę konsekwencji wprowadzenia zaproponowanego rozwiązania, możliwości finansowych NCN i na podstawie wyników tej analizy zostanie podjęta decyzja czy można takie rozwiązanie zaproponować do wprowadzenia.

W toku prowadzonej dyskusji **członkowie Rady NCN** wskazywali na ważny aspekt oceny kwestii etycznych planowanych badań, który wydaje się być marginalizowany w niektórych dyscyplinach. W opinii Rady należy wzmocnić wagę oceny kwestii etycznych poprzez zaangażowanie do ich oceny wysoce kompetentnych ekspertów, przy jednoczesnym określeniu na jakim etapie ocena ta powinna być dokonywana, a także kosztochłonności powoływania takiego zespołu. Wskazano, że w ERC ocena kwestii etycznych jest dokonywana pomiędzy ogłoszeniem wyników konkursu, a podpisaniem umowy o finansowanie i realizację projektu, co w przypadku NCN przy obecnych współczynnikach sukcesu oznaczałoby ocenę ok. 20% -25% wniosków. Zwrócili uwagę na możliwą trudność oceny kwestii etycznych w oderwaniu od oceny projektu badawczego, problemy ze zgraniem ze sobą tych dwóch procesów oceny, oszacowaniem ryzyka na poziomie operacyjnym i finansowym w kontekście zachowania ustawowego terminu rozstrzygnięcia konkursów przez NCN. Zaproponowano, aby w pracach nad tym pomysłem mieć na uwadze uwzględnianie opinii takiego zespołu w umowach o realizację i finansowanie grantu NCN.

Prof. Jacek Kuźnicki Przewodniczący Rady NCN zapowiedział, że dyskusja w tej sprawie będzie kontynuowana w oparciu o przedstawione w dalszym przebiegu prac szczegółowe analizy i stanowisko Biura NCN.

Ad. 17. Dyskusja na temat polityki Narodowego Centrum Nauki dotyczącej otwartego dostępu do publikacji w związku z artykułem pt. „*The gap between Plan S requirements and grantees' publication practices*” (Przemysław Korytowski, Emanuel Kulczycki).

Prof. Emanuel Kulczycki w swojej prezentacji przedstawił informację na temat praktyk publikacyjnych grantobiorców w kontekście Planu S. Przekazał, że głównym celem przeprowadzonego badania była analiza rozbieżności między praktykami publikacyjnymi grantobiorców, a wytycznymi Planu S oraz analiza tego, którzy wydawcy i jakie czasopisma są zgodne z Planem S. Poinformował, że zbadano pod tym kątem 27 302 artykuły naukowe z lat 2014-2019 zrealizowanych w ramach grantów NCN i indeksowanych w Scopusie. Przekazał, że we wskazanym okresie artykuły sfinansowane przez NCN stanowiły 9,6% publikacji z polską afiliacją. Zwrócił uwagę, że kluczowymi wyzwaniem podczas badanej problematyki było sprawdzenie zgodności publikowania artykułów w czasopismach z Planem S. W związku z tym, że Plan S wymaga, aby nie tylko artykuł był w OA, ale również czasopismo jako całość miało odpowiednią licencję oraz publikowało bez embarga, przekazał, że niezwykle trudne było dotarcie do informacji na ten temat. Dodatkowo, w jego opinii jakość danych o czasopismach w rekomendowanych źródłach pozostawia wiele do życzenia, dane są bardzo często ze sobą sprzeczne i niespójne. Poinformował, że w wykonanej analizie przyjęto najbardziej optymistyczny scenariusz przyjmując, że grantobiorcy NCN mają nieskończone zasoby finansowe oraz wykonają wszystkie niezbędne kroki, aby zrealizować wymagania Planu S. Przy tym założeniu, okazuje się, że ok. 1/3 publikacji byłoby niezgodnych z Planem S. Poinformował, że większość publikacji jest zgodna ze ścieżką 3, czyli czasopism transformacyjnych, ścieżka 2 jest wykorzystana tylko w niewielkim stopniu, natomiast ścieżka 1 zwiększyła się dwukrotnie między początkiem a końcem analizowanego okresu. Wynika to z tego, że wydawcy, którzy działają w OA zwiększają odsetek publikacji publikowanych również przez polskich naukowców. Przekazał, że istotnym w analizie jest fakt, że nawet kiedy publikacje są w OA to mogą być niezgodne z Planem S. Monitorowanie otwartego dostępu zgodnie z założeniami Planu S nie może być realizowane tylko na poziomie artykułów, ale wymaga analizy na poziomie całych czasopism. Jednym z najtrudniejszych zadań jest problem analizowania licencji, na której dane czasopismo jest publikowane. Jedna trzecia publikacji nie spełnia wytycznych Planu S. Trzech największych wydawców (Wiley-Blackwell, Elsevier i Taylor&Francis), których publikacje byłyby niezgodne z polityką NCN, wskazuje, że mają czasopisma hybrydowe pozwalające na publikację na licencji CC BY, jednak nie są uwzględnione w ramach licencji krajowych Wirtualnej Biblioteki Nauki. W ramach ścieżki 1 grantobiorcy muszą się upewnić, że czasopismo jest w pełni w otwartym dostępie, w ramach ścieżki 2 autorzy muszą być pewni, że wydawca albo oni sami wgrają artykuł do otwartego repozytorium, natomiast w ramach ścieżki 3 korzystanie z czasopism transformacyjnych wymaga istotnych nakładów finansowych, co będzie tworzyć bardzo duże koszty w grantach.

W dyskusji **członkowie Rady NCN** odnieśli się do danych przedstawionych w prezentacji. Pytano m.in. w jaki sposób wydawcy podchodzą do realizacji wytycznych Planu S, dlaczego tak mało naukowców publikuje wg ścieżki 2, jakie są problemy z danymi z publikacji, które należy udostępniać w OA, jak wygląda polityka otwartego dostępu do publikacji finansowanych ze środków publicznych w innych krajach, czy w trakcie analizy spotkano się z sytuacjami udostępniania publikacji sprzecznych z zasadami publikacyjnymi i jakie były na takie praktyki reakcje wydawców.

Prof. Emanuel Kulczycki w odpowiedzi na pytania przekazał, że najwięksi wydawcy z rezerwą podchodzą do Planu S. W jego opinii, agencje finansujące badania w innych krajach przyjęły postawę wyczekującą, dlatego też uznał, że działania i decyzje NCN w tym zakresie były i są mocno wyprzedzające. Zwrócił uwagę, że reakcje wydawców są radykalne, monitorują na bieżąco sytuacje i usuwają publikacje, które są sprzeczne z umową i z zasadami publikacyjnymi. Co do niskiego wskaźnika publikowania wg ścieżki 2, jego zdaniem, ścieżka ta wymaga publikowania zaakceptowanego artykułu i pozwala na publikację zaakceptowanego manuskryptu po embargu, a ponieważ wymaga to czasu, jest nieprzydatna z perspektywy pojedynczego naukowca. Rekomendacje NCN, aby przy wyborze ścieżek publikacyjnych w otwartym dostępie jakie można zastosować w danym czasopiśmie korzystać z „Journal Checker Tools”, jest w jego opinii, pozostawieniem grantobiorcy w trudnej i niepewnej sytuacji.

Ad. 18. Dyskusja dotycząca propozycji zmian w Regulaminie Nagrody NCN.

Prof. Jacek Kuźnicki Przewodniczący Rady NCN przypomniał, że kwestia wprowadzenia zmian w Regulaminie Nagrody NCN została poruszona podczas poprzednich posiedzeń Rady, w trakcie których omawiano raport Komisji ds. Analiz Aktywności Naukowej na temat w udziału kobiet i mężczyzn w konkursach

NCN. Wskazano wtedy na możliwość wprowadzenia zapisów, wzorowanych na konkursach NCN, wydłużających limit wiekowy kandydatów do Nagrody NCN o liczbę miesięcy przebywania na urloпах związanych z opieką i wychowywaniem dzieci. Przypomniał, że Nagroda NCN przyznawana jest uczonym do 40 r. życia. W związku z tym, pod dyskusję poddał możliwość wprowadzenia zapisu, w myśl którego Nagroda przyznawana byłaby uczonym w wieku do 40 lat, pracującym w Polsce, z tym zastrzeżeniem, że od wieku uczonego odliczyć można byłoby okres, w którym uczony przebywał na urloпах związanych z opieką i wychowaniem dzieci, udzielanych na zasadach określonych w Kodeksie pracy.

Prof. Joanna Golińska-Pilarek Przewodnicząca Komisji Rady NCN ds. Regulaminów i Procedur wskazała, że wprowadzenie zapisów wydłużających limit wiekowy kandydatów do Nagrody NCN o liczbę miesięcy przebywania na urloпах związanych z opieką i wychowywaniem dzieci powinno współgrać z rezygnacją z zasady poufności zgłaszania kandydatów do Nagrody NCN. Odtajnienie procesu zgłaszania kandydatów do Nagrody NCN usprawni proces weryfikacji danych zwartych w zgłoszeniach. Wskazała również na możliwość wprowadzenia zmiany w zapisach dotyczących kryterium wieku kandydata, w myśl której zamiast 40 r. życia obliigującym kryterium mogłaby być liczba lat od uzyskania stopnia naukowego doktora. Jako drugą propozycję wskazała na możliwość połączenia kryterium wieku kandydata z liczbą lat po doktoracie.

Prof. Stefan Dziembowski zaproponował, aby w przypadku, gdy nominowany posiada dzieci, nominujący mógł poinformować go o zamiarze zgłoszenia oraz poprosić o dokładne informacje na temat urloпов związanych z opieką i wychowywaniem dzieci. Wskazał na konieczność uwzględnienia sytuacji, w których kandydat do Nagrody NCN nie jest Polakiem i korzystał z urloпов związanych z opieką nad dziećmi na zasadach innych niż te określone w polskim Kodeksie pracy.

Prof. Jakub Fichna wyraził opinię, że nazbyt szczegółowe określanie zasad może prowadzić do różnego rodzaju kontrowersji z uwagi na to, że zasady nie okażą się równe dla każdego z kandydatów. Wskazał, że wprowadzanie jakichkolwiek zmian w Regulaminie Nagrody NCN wymaga ponownej analizy całego procesu nominacji.

Prof. Monika Kaczmarek zwróciła uwagę, że obecnie przyjęty zwyczaj poufności nominowania kandydata do Nagrody NCN nie jest możliwy do zweryfikowania i nie gwarantuje, że wykluczone są sytuacje, w których kandydat do Nagrody NCN ma świadomość, że został nominowany. Wyraziła opinię, że wprowadzenie szansy na uzyskanie Nagrody NCN dla osób, które miały przerwę w karierze naukowej związaną z sytuacją rodzinną wydaje się mieć większe znaczenie niż zachowanie zwyczaju poufności zgłaszania kandydata do Nagrody NCN.

Prof. Joanna Golińska-Pilarek Przewodnicząca Komisji Rady NCN ds. Regulaminów i Procedur wskazała, że odtajnienie procedury zgłaszania wszystkich kandydatów do Nagrody NCN nie spowoduje zmiany w zasadach ich nominowania. Kandydatów do Nagrody NCN w dalszym ciągu zgłaszać będą tylko osoby do tego uprawnione. Natomiast osoby nominowane, w przypadku jawności zgłoszeń będą mogły oświadczyć, że spełniają kryteria formalne przyznawania Nagrody NCN, a także zgadzają się na udostępnianie swoich danych osobowych.

Prof. Stefan Dziembowski poparł zaproponowane przez prof. Joannę Golińską-Pilarek rozwiązanie. Podkreślił, że wprowadzenie zapisów wydłużających limit wiekowy kandydatów do Nagrody NCN o liczbę miesięcy przebywania na urloпах związanych z opieką i wychowywaniem dzieci będzie korzystne i może zwiększyć liczbę kobiet nominowanych do Nagrody NCN.

Prof. Tomasz Zaleskiewicz poparł propozycję dotyczącą wydłużenia limitu wiekowego kandydatów do Nagrody NCN oraz możliwość odtajnienia procesu nominowania kandydatów do Nagrody NCN.

Prof. Joanna Golińska-Pilarek Przewodnicząca Komisji Rady NCN ds. Regulaminów i Procedur wskazała, że zapisy Regulaminu przyznawania Nagrody NCN dotyczą poufności nie tyle procedury nominowania, co wyłaniania kandydatów do Nagrody, tym samym nie ma konieczności wprowadzenia w tym zakresie zmian w Regulaminie Nagrody NCN.

Prof. Jacek Kuźnicki Przewodniczący Rady NCN zaproponował, aby podczas kolejnych posiedzeń Rady NCN prowadzone były dyskusje w sprawie propozycji zmian w Regulaminie Nagrody NCN.

Ad. 19. Omówienie założeń organizacji wyjazdowego posiedzenia Rady NCN w styczniu 2022 r.

Prof. Grzegorz Karch Przewodniczący Komisji K-2 w imieniu prof. Jacka Kuźnickiego Przewodniczącego Rady NCN zwrócił się z prośbą o zgłoszenie propozycji zagadnień, nad którymi Rada będzie dyskutować w ramach wyjazdowego posiedzenia Rady NCN w dniach 12-14 stycznia 2022 r. Zaznaczył, że dyskusje poruszane w trakcie posiedzeń wyjazdowych mają charakter strategiczny, ważny dla działalności Rady i całego NCN, służą pogłębionej analizie obowiązujących zasad, możliwości ich szczegółowego audytu oraz opracowania ulepszeń w tym zakresie. Rada skupia się także na przyszłych działaniach oraz możliwych nowych rozwiązaniach służących optymalizacji działalności NCN lub też planowanych aktywności w różnych nowych/istniejących inicjatywach naukowych. Zwrócił uwagę, że podczas takich spotkań zapadały kluczowe decyzje dla działalności NCN np. przystąpienie NCN do Planu S, umiędzynarodowienie Zespołów Ekspertów oceniających wnioski w konkursach NCN. Wskazał, że pierwszego dnia członkowie Rady prowadzą obszerną dyskusję w ramach paneli dyskusyjnych, a następnie w kolejnym dniu wyniki tych dyskusji są prezentowane i analizowane podczas wspólnego posiedzenia Rady. Zaproponował, aby członkowie Rady przedyskutowali w ramach prac Komisji tematy, które mogłyby być poruszone w dyskusjach podczas wyjazdowego posiedzenia Rady.

Ad. 20. Sprawy wniesione i komunikaty.

Prof. Zbigniew Błocki Dyrektor NCN przypomniał, że Rada NCN przeznaczyła na finansowanie działań naukowych w konkursie MINIATURA 5 kwotę 22 mln zł. Poinformował, że po analizie sytuacji finansowej NCN oraz dotychczasowych wyników konkursu, istnieje możliwość zwiększenia o 4,7 mln zł alokacji środków finansowych na konkurs co pozwoli na zakwalifikowanie do finansowania większej liczby wniosków, które uzyskały wymagany próg punktowy w wysokości 70 pkt, ale nie mogą zostać sfinansowane z powodu braku dostępnych środków finansowych. W związku z tym zaproponował, aby Rada zwiększyła wysokość środków finansowych w konkursie MINIATURA 5.

Rada NCN w drodze głosowania (22 głosy „za”) zdecydowała zwiększyć o 4,7 mln zł nakład finansowy konkursu MINIATURA 5 na realizację działań naukowych do łącznej wysokości 26,7 mln zł, przyjmując w tej sprawie uchwałę nr 109/2021 (w załączeniu).

Prof. Grzegorz Karch Przewodniczący Komisji K-2 poinformował, że 2 listopada br. w siedzibie NCN odbyło się spotkanie z przedstawicielami środowiska naukowego i akademickiego związanego z inżynierią materiałową. Spotkanie dotyczyło omówienia problemów skuteczności w pozyskiwaniu grantów w konkursach NCN przez naukowców reprezentujących tę dziedzinę naukową. Przekazał, że zaproszeni goście zwrócili uwagę na zmianę trendu w tym zakresie, który został zaobserwowany po reorganizacji struktury paneli NCN przeprowadzonej w 2018 roku, gdzie inżynieria materiałowa została przeniesiona z panelu ST8 do panelu ST5, natomiast panele ST4 i ST3 nie uwzględniają w swoim zakresie zagadnień wiedzy o materiałach. W opinii środowiska poprzednie usytuowanie inżynierii materiałowej w panelu ST8 było lepszym rozwiązaniem od obecnego umieszczenia jej w panelu ST5, a konsekwencją tej zmiany jest to, że statystycznie otrzymywanych jest znacznie mniej grantów z tego obszaru. Poinformował, że będą prowadzone prace nad reorganizacją paneli NCN w ST, pod kątem rewizji deskryptorów i rozważenia możliwości powrotu inżynierii materiałowej do panelu ST8 bądź innych rozwiązań, w tym możliwości wyodrębnienia panelu inżynierii materiałowej na wzór rozwiązania przyjętego przez ERC.

Prof. Jacek Kuźnicki Przewodniczący Rady NCN zaproponował, aby podczas kolejnego posiedzenia Rady przedstawiona została propozycja w tym zakresie.

Dr Aneta Pazik-Aybar Główny specjalista NCN ds. Otwartej Nauki poinformowała, że NCN, wraz z irlandzką, słowacką i szwedzką agencją finansowania badań, bierze udział w projekcie: „Grant Allocation Disparities” (GRANteD) finansowanym przez Komisję Europejską, którego celem jest wypracowanie rozwiązań zapobiegających nierównościom w przydzielaniu grantów na badania. Przekazała, że w ramach projektu będą badane procedury NCN stosowane w procesie oceny wniosków, w NCN na przykładzie konkursu SONATA BIS, a jednym z elementów badania będą m.in. wywiady z osobami pełniącymi różne stanowiska w agencjach. Dodatkowo, osoby przeprowadzające badanie będą uczestniczyły w wybranych posiedzeniach Zespołów Ekspertów oraz po zakończonym procesie oceny wniosków zostaną wysłane do wnioskodawców ankiety. Przekazała, że na podstawie przeprowadzonego badania, NCN końcem 2022 r. otrzyma analizę i ewentualne rekomendacje. Poinformowała, że w porozumieniu z przewodniczącym Rady NCN, do

zaangażowania się w realizację tego projektu zostali wyznaczeni następujący członkowie Rady: prof. Justyna Olko oraz prof. Piotr Migoń.

Prof. Jacek Kuźnicki Przewodniczący Rady NCN przedstawił odpowiedzi na postulaty Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN, Komitetu Fizyki PAN oraz Komitetu Inżynierii Chemicznej i Procesowej PAN (w załączeniu), których problematyka była omawiana podczas ostatniego posiedzenia. Poinformował również, że do NCN zostało skierowane pismo Rektora Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Siedlcach (w załączeniu) w sprawie uwag na temat skuteczności pozyskiwania przez tę uczelnię grantów NCN. Przekazał, że odpowiedź w tej sprawie będzie przygotowana w najbliższym czasie.

Prof. Zbigniew Błocki Dyrektor NCN poinformował o wstępnych rozmowach w zakresie finansowania przez NCN badań naukowych w zakresie cyberbezpieczeństwa. W dyskusje na ten temat zaangażowani są członkowie Rady: prof. Jacek Kuźnicki, prof. Stefan Dziembowski oraz były członek Rady prof. Mikołaj Bojańczyk. Przekazał, że w najbliższym czasie zostanie przygotowane stanowisko w tej sprawie. Następnie poinformował o zaplanowanym na wiosnę 2022 r., przeprowadzeniu przez NCN międzynarodowej ewaluacji działalności, oraz że w najbliższym czasie zostanie przekazana Radzie NCN koncepcja jej przeprowadzania. Poinformował również, że w konsultacji z członkami Rady NCN: prof. Robertem Hasterokiem i prof. Krzysztofem Ficem podjęto decyzję o kontynuacji dalszej współpracy NCN z NCBiR w sprawie przeprowadzania kolejnej edycji konkursu TANGO.

Ad. 21. Prezentacja możliwości korzystania z bazy ekspertów Narodowego Centrum Nauki pn. RADAR.

Dr Marta Buchalska Koordynator Dyscyplin ST zaprezentowała system doboru ekspertów do Zespołów Ekspertów i ekspertów zewnętrznych pn. RADAR, za pomocą którego członkowie Rady i Koordynatorzy Dyscyplin NCN będą mogli wyszukiwać ekspertów oraz recenzentów do oceny wniosków składanych w konkursach NCN. Poinformowała, że aktualna baza danych została utworzona na podstawie list ekspertów, którzy współpracowali już z NCN lub zostało do nich wysłane zaproszenie do współpracy, ale z jakichś względów nie mogli jej wówczas podjąć. Następnie zaprezentowała wyszukiwarkę, za pomocą której można odnaleźć ekspertów po imieniu i nazwisku, jak również po panelu i podpanelu. Przekazała, że dla każdego eksperta w bazie prezentowane są parametry tj. liczba wykonanych dla NCN recenzji, z rozdzieleniem na te wykonane jako ekspert będący w Zespole Ekspertów oraz wykonane jako ekspert zewnętrzny oceniający wnioski na II etapie, prezentowany jest średni czas wykonania recenzji, średnia tendencja i rozbieżność wykonanej oceny w odniesieniu do oceny końcowej wniosku. Wskazała, że Koordynator kompletując Zespół Ekspertów będzie mógł udostępniać listę również wybranej Komisji Rady K-1, K-2, K-3 w zależności jakiej grupy nauk dotyczy panel. Członkowie Rady korzystając z bazy będą mogli uzupełniać wskazaną listę Zespołu Ekspertów. Dodatkowo można będzie umieszczać komentarze lub notatki, co pozwoli ograniczyć generowanie nadmiernej korespondencji mailowej. Przy każdym ekspercie zaproponowanym do zespołu system pokaże informację o wysłanym zaproszeniu do oceny wniosków dla NCN, jak również przedstawi status zaproszenia tzn. czy zaproszenie zostało zaakceptowane czy odrzucone przez eksperta. Bazę będzie można uzupełniać na bieżąco. Przekazała informację, że Koordynatorzy obecnie testują działanie systemu i zachęciła w związku z tym członków Rady do zapoznania się z jego funkcjonalnością, aby przed rozpoczęciem pracy na systemie RADAR zgłosić możliwe najwięcej modyfikacji i usprawnień. Wskazała także, że pewne rozwiązania nie zostały jeszcze zaimplementowane, ale oczekują na swojej kolej np. prezentacja informacji o tzw. kadencyjności danego eksperta.

W toku prowadzonych dyskusji ustalono, że testy systemu potrwać do końca grudnia br. Ustalono, że głównymi edytorami systemu RADAR będą Koordynatorzy Dyscyplin i ich zadaniem będzie strukturyzowanie danych wprowadzanych do systemu. Poruszono także zagadnienia dotyczące wprowadzania nowych ekspertów do systemu i ryzyka dublowania, wyszukiwania ekspertów w języku polskim i angielskim.

Prof. Zbigniew Błocki Dyrektor NCN w kontekście budowania bazy danych systemu RADAR zaproponował, aby członkowie Rady przeanalizowali grantobiorców i ekspertów ERC pod kątem wykorzystania ich jako ekspertów lub recenzentów do oceny wniosków w konkursach NCN. Następnie zwrócił się z prośbą o zgłoszenie propozycji takich ekspertów w terminie do styczniowego posiedzenia Rady.

Na tym spotkanie zakończono.

Opracowanie:
Kancelaria Rady NCN

Załączniki:

- 1) Informacja kwartalna o zakresie wykonanych przez Narodowe Centrum Nauki zadań i wydatkowanych na ten cel środków w okresie od 1 lipca do 30 września 2021 r., KR.0002.10.2021;
- 2) Uchwała Rady NCN nr 104/2021;
- 3) Harmonogram konkursów NCN na 2022 r., KR.0002.10.2021;
- 4) Uchwała Rady NCN nr 105/2021;
- 5) Uchwała Rady NCN nr 106/2021;
- 6) Uchwała Rady NCN nr 107/2021;
- 7) Uchwała Rady NCN nr 108/2021;
- 8) Uchwała Rady NCN nr 109/2021;
- 9) Odpowiedź Rady NCN na pismo Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN, KR.070.22.2021;
- 10) Odpowiedź Rady NCN na pismo Komitetu Fizyki PAN, KR.070.23.2021;
- 11) Odpowiedź Rady NCN na pismo Komitetu Inżynierii Chemicznej i Procesowej PAN, KR.070.16.2021;
- 12) Pismo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, KR.0002.10.2021.